

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA CURȚII (Camera a șasea)

14 aprilie 2021 *

„Trimitere preliminară – Articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții – Protecția consumatorilor – Clauze abuzive – Directiva 93/13/CEE – Articolul 1 alineatul (2) – Excludere din domeniul de aplicare al acestei directive a clauzelor contractuale care reflectă dispoziții obligatorii de drept național – Articolul 4 alineatul (2) – Excepție de la aprecierea caracterului abuziv al unei clauze – Contract de credit acordat în monedă străină – Pretinsă încălcare a obligației de informare care îi revine unui profesionist – Examinare care trebuie efectuată de instanța națională cu prioritate în raport cu articolul 1 alineatul (2)”

În cauza C-364/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunalul Galați (România), prin decizia din 27 februarie 2019, primită de Curte la 7 mai 2019, în procedura

XU,

YV,

ZW,

AU,

BZ,

CA,

DB,

EC

împotriva

SC Credit Europe Ipotecar IFN SA,

Credit Europe Bank NV,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, doamna C. Toader și domnul N. Jääskinen (raportor), judecători,

* Limba de procedură: româna.

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul român, inițial de R. I. Hațieganu, A. Rotăreanu și C.-R. Canțăr, ulterior de E. Gane, R. I. Hațieganu și A. Rotăreanu, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de N. Ruiz García și C. Gheorghiu, în calitate de agenți,

având în vedere decizia luată, după ascultarea avocatei generale, de a se pronunța prin ordonanță motivată, în conformitate cu articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții,

dă prezenta

Ordonanță

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (2) și a articolului 4 alineatul (2) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între XU, YV, ZW, AU, BZ, CA, DB și EC, pe de o parte, și SC Credit Europe Ipotecar IFN SA (denumită în continuare „Credit Europe Ipotecar”) și Credit Europe Bank NV, pe de altă parte, în legătură cu caracterul pretins abuziv al unei clauze inserate într-un contract de credit acordat în monedă străină, care impune ca suma împrumutată să fie rambursată în această monedă și care pune în sarcina împrumutaților riscul inerent fluctuațiilor cursului de schimb al acesteia.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii Europene

- 3 Potrivit celui de al treisprezecelea considerent al Directivei 93/13:

„întrucât se consideră că actele cu putere de lege sau normele administrative ale statelor membre, care determină direct sau indirect clauzele contractelor încheiate cu consumatorii, nu conțin clauze abuzive; întrucât, în consecință, nu este necesar ca prezenta directivă să se aplice clauzelor care reflectă actele cu putere de lege sau normele administrative obligatorii și principiile sau dispozițiile din convențiile internaționale la care statele membre sau Comunitatea sunt părți; întrucât, în această privință, formularea «acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii» din articolul 1 alineatul (2) se referă și la normele care, în conformitate cu legea, se aplică între părțile contractante, cu condiția să nu se fi instituit alte acorduri”.

- 4 Articolul 1 alineatul (2) din această directivă prevede:

„Dispozițiile prezentei directive nu se aplică clauzelor contractuale care reflectă acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii sau dispozițiile ori principiile din convențiile internaționale la care statele membre sau Comunitatea sunt părți, în special în domeniul transportului.”

- 5 Articolul 4 alineatul (2) din directiva menționată are următorul cuprins:

„Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.”

Dreptul român

- 6 Articolul 1578 din Codul civil, în versiunea în vigoare la data faptelor din litigiul principal (denumit în continuare „Codul civil”), prevedea:

„Obligația ce rezultă din un împrumut în bani este totdeauna pentru aceeași sumă numerică arătată în contract.

Întâmplându-se o sporire sau o scădere a prețului monedelor, înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată și nu este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs în momentul plății.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 7 La 8 noiembrie 2007, patru dintre reclamanții din litigiul principal, care au calitatea de consumatori, au încheiat cu Credit Europe Ipotecar, societate stabilită în România, un contract de credit ipotecar acordat în franci elvețieni (CHF) pe o durată de 30 de ani. Ceilalți reclamanți din litigiul principal sunt avânzi-cauză ai unui al cincilea consumator care era parte la acest contract și a decedat la 6 aprilie 2014.
- 8 Articolul 6.1 din contractul menționat prevedea în special că creditul trebuia rambursat în moneda străină în care fusese acordat și că riscul valutar, și anume riscul legat de fluctuațiile cursului de schimb dintre această monedă și leul românesc (RON), trebuia suportat eventual de împrumutați.
- 9 La 31 martie 2009, Credit Europe Ipotecar a cesionat Credit Europe Bank creanța sa rezultată din același contract.
- 10 La 3 octombrie 2011, în urma unei cereri de reeșalonare formulate de consumatorii în cauză, părțile contractante au încheiat un act adițional de modificare a articolului 6.1 din contractul de credit respectiv. Totuși, rămânea prevăzut că rambursarea trebuia să se efectueze în franci elvețieni și că riscul valutar era eventual în sarcina împrumutaților.
- 11 La 16 martie 2015, reclamanții din litigiul principal au chemat în judecată Credit Europe Ipotecar la Judecătoria Galați (România), în principal pentru a obține, pe de o parte, constatarea caracterului abuziv și a nulității clauzei care figurează la articolul 6.1 din contractul de credit în cauză și, pe de altă parte, stabilizarea cursului de schimb dintre francul elvețian și leul românesc la valoarea de la data încheierii acestui contract, pe lângă rambursarea sumelor achitate în plus din cauza devalorizării leului românesc în raport cu francul elvețian începând de la acea dată. În susținerea acțiunii formulate, aceștia au afirmat că au contractat un credit acordat în franci elvețieni la sfatul Credit Europe Ipotecar, care nu îi informase cu privire la riscul de supraevaluare a acestei monede, deși un astfel de risc era previzibil pentru împrumutătorul respectiv, care, spre deosebire de consumatori, dispunea de o expertiză financiară.

- 12 În apărare, Credit Europe Ipotecar a invocat mai întâi inadmisibilitatea cererilor referitoare la articolul 6.1 din contractul de credit în cauză, pentru motivul că Directiva 93/13 nu era aplicabilă și că dreptul român nu oferea instanței sesizate posibilitatea de a completa un contract cu o clauză suplimentară. În continuare, această societate a arătat că nu avea nicio obligație de a informa împrumutații cu privire la riscul valutar, din moment ce evoluția cursului de schimb al unei monede nu putea fi cunoscută dinainte cu certitudine și făcea parte dintre riscurile perceptibile de către orice consumator mediu. În sfârșit, aceasta a susținut că existența unui dezechilibru contractual nu poate fi admisă, dat fiind că regula „nominalismului monetar” a fost instituită de legiuitorul național, potrivit articolului 1578 din Codul civil, și că acțiunea principală ar încălca această dispoziție întrucât ar urmări eliminarea riscului valutar.
- 13 Prin hotărârea din 30 ianuarie 2018, Judecătoria Galați a respins ca neîntemeiat capătul de cerere referitor la caracterul abuziv și, prin urmare, la nulitatea clauzei care figurează la articolul 6.1 din contractul de credit în cauză.
- 14 În această privință, Judecătoria Galați a considerat printre altele că reclamanții din litigiul principal avuseseră libertatea de a alege un credit acordat în lei românești sau în alte deize și că, prin încheierea unui credit cu o durată de 30 de ani acordat într-o monedă diferită de cea în care își obțineau veniturile salariale, aceștia acceptaseră implicit să își asume riscul de fluctuație monetară, și anume riscul de schimbare a circumstanțelor care existau la data încheierii contractului respectiv.
- 15 În plus, acesta a apreciat că clauzele contractului menționat care impuneau împrumutaților să ramburseze ratele creditului în franci elvețieni nu creau un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, din moment ce împrumutătorul suporta riscul reducerii cursului de schimb al francului elvețian în raport cu valoarea care era aplicabilă conversiei acestei monede în lei românești la momentul încheierii contractului în cauză, în timp ce împrumutații suportau riscul unei creșteri a cursului respectiv.
- 16 Potrivit Judecătoriei Galați, nu se poate prezuma că, datorită calității sale de profesionist în domeniul financiar și bancar, împrumutătorul cunoștea sau prevedea evoluția cursului de schimb menționat. Pe de altă parte, o bancă ar fi, desigur, obligată să informeze consumatorul cu privire la aspectele esențiale ale ofertei sale de credit, dar riscurile generate de volatilitatea cursului de schimb ar fi totuși aspecte care trebuie apreciate în mod concret de fiecare împrumutat.
- 17 În luna martie 2018, reclamanții din litigiul principal, pe de o parte, precum și Credit Europe Ipotecar și Credit Europe Bank, pe de altă parte, au declarat apel împotriva hotărârii pronunțate de instanța menționată la Tribunalul Galați (România), reluând în esență argumentele pe care le prezentaseră în primă instanță.
- 18 Instanța de trimitere consideră că din jurisprudența Curții referitoare la Directiva 93/13 rezultă că, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din aceasta, atunci când o clauză contractuală reflectă dispoziții de drept național care sunt aplicabile între părțile contractante independent de alegerea lor sau în lipsa unui acord diferit între ele, această clauză nu intră în domeniul de aplicare al directivei menționate.
- 19 Pe de altă parte, aceasta arată că articolul 1578 din Codul civil, care prezintă un caracter supletiv, prevede că împrumutatul are obligația de a rambursa creditorului suma numerică arătată în contractul de credit, în pofida valorizării sau a devalorizării monedelor în care împrumutul este acordat care ar avea loc înainte de data plății, și că această dispoziție legală consacră „principiul nominalismului monetar”, potrivit denumirii date de doctrina română. Instanța de trimitere precizează că, în cadrul raportului contractual în discuție în litigiul principal, cursul de schimb al francului elvețian a cunoscut o apreciere de 204,12 %, în detrimentul împrumutaților, între ziua încheierii contractului de credit în cauză, la data de 8 noiembrie 2007, și ziua introducerii acțiunii în primă instanță, la data de 16 martie 2015.

- 20 Din decizia de trimitere reiese de asemenea că, în urma Hotărârii din 20 septembrie 2017, Andriciuc și alții (C-186/16, EU:C:2017:703), jurisprudența română a reținut în cea mai mare parte că, atunci când este invocat caracterul abuziv al clauzelor contractuale, instanțele naționale trebuie să examineze cu prioritate dacă clauzele contestate constituie o transpunere a unei norme naționale de natură supletivă, precum cea prevăzută la articolul 1578 din Codul civil, și, în caz afirmativ, să excludă aceste clauze din analiza caracterului abuziv al clauzelor contractului în cauză, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 93/13. Or, s-ar dovedi că, în această din urmă situație, instanțele sesizate nu au oportunitatea de a efectua o apreciere cu privire la comportamentul precontractual al profesionistului și în special cu privire la respectarea sau nerespectarea de către acesta a obligației sale de a informa consumatorul, care rezultă din articolul 4 alineatul (2) din această directivă.
- 21 Prin urmare, instanța de trimitere ridică, în primul rând, problema metodologiei care trebuie urmată la examinarea unei clauze referitoare la riscul valutar, urmărind să afle dacă trebuie să se examineze o astfel de clauză mai întâi în raport cu excluderea prevăzută la articolul 1 alineatul (2) sau mai întâi în raport cu cerința privind transparența care rezultă din articolul 4 alineatul (2) menționate.
- 22 În al doilea rând, această instanță urmărește să afle dacă, în ipoteza în care instanțele sesizate ar examina cu prioritate clauza contestată din perspectiva articolului 4 alineatul (2) din Directiva 93/13 și ar considera că profesionistul în cauză nu a respectat obligația de informare prealabilă prevăzută de dispoziția amintită, acesta ar avea posibilitatea, în pofida încălcării respective, să profite de excepția de la analiza caracterului abuziv al clauzelor contractuale care ar decurge din articolul 1 alineatul (2) din această directivă.
- 23 În aceste condiții, Tribunalul Galați a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 1 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13, astfel cum au fost analizate prin cauza C-186/16, Andriciuc și alții (C-186/16, EU:C:2017:703), trebuie interpretate în sensul că instanța națională este obligată, în cazul unei clauze de risc valutar care reia o dispoziție națională, să analizeze cu prioritate incidența interdicției prevăzute la [acest] articol 1 alineatul (2) [...] sau să analizeze respectarea de către profesionist a obligației de informare care intră în obiectul de reglementare al [acestui] articol 4 alineatul (2) [...], fără o analiză prealabilă [în lumina] dispozițiilor articolului 1 alineatul (2) [menționat] [...]?
- 2) Articolul 1 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13 trebuie interpretate în sensul că, în situația nerespectării obligației de informare a consumatorului, prealabilă încheierii contractului de credit, profesionistul se poate prevala de dispozițiile [acestui] articol 1 alineatul (2) [...], astfel încât clauza contractuală de risc valutar care reia o dispoziție legală națională să fie exclusă de la analiza caracterului abuziv?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 24 În temeiul articolului 99 din Regulamentul de procedură al Curții, aceasta poate oricând, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, să decidă să se pronunțe prin ordonanță motivată, atunci când răspunsul la o întrebare formulată cu titlu preliminar poate fi în mod clar dedus din jurisprudență sau nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile.
- 25 Este necesar să se aplice această dispoziție în cadrul prezentei proceduri de trimitere preliminară.
- 26 Prin intermediul celor două întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13 trebuie interpretate în sensul că, atunci când o instanță a unui stat membru este sesizată cu un litigiu privind o clauză contractuală pretins abuzivă care reflectă o dispoziție de drept național de natură

supletivă, ea este obligată să examineze cu prioritate incidența excluderii din domeniul de aplicare al directivei menționate, prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din aceasta, sau incidența excepției de la aprecierea caracterului abuziv al clauzelor contractuale, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din directiva respectivă, iar, în ipoteza în care ar trebui urmată această din urmă cale, dacă un profesionist care nu a respectat obligația de transparență ce rezultă din articolul 4 alineatul (2) ar putea, cu toate acestea, să se prevaleze de articolul 1 alineatul (2) pentru a împiedica examinarea caracterului abuziv al unei astfel de clauze.

- 27 În această privință trebuie amintit că, pe de o parte, articolul 1 alineatul (2) din Directiva 93/13 exclude din domeniul de aplicare al acesteia clauzele contractuale care reflectă „acte cu putere de lege sau norme administrative obligatorii”, expresie care, în lumina celui de al treisprezecelea considerent al acestei directive, acoperă nu numai dispozițiile de drept național care se aplică între părțile contractante independent de alegerea lor, ci și pe cele care sunt de natură supletivă, cu alte cuvinte, care se aplică automat, în lipsa unui acord diferit între părți (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 martie 2020, Mikrokasa și Revenue Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, C-779/18, EU:C:2020:236, punctele 50-53, precum și Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctele 23-25 și 28).
- 28 Această interpretare a articolului 1 alineatul (2) din Directiva 93/13 a fost reținută de Curte în pofida existenței unei diferențe, evidențiată de asemenea de instanța de trimitere în prezenta procedură, între textul acestei dispoziții în versiunea în limba franceză și, respectiv, în versiunea în limba română a Directivei 93/13 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctele 32-34).
- 29 Excluderea de la aplicarea regimului Directivei 93/13 care este prevăzută de această dispoziție a fost justificată de faptul că se poate prezuma în mod legitim că legiuitorul național a stabilit un echilibru între ansamblul drepturilor și obligațiilor părților la anumite contracte, echilibru pe care legiuitorul Uniunii a intenționat în mod explicit să îl prezeve (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 martie 2020, Mikrokasa și Revenue Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, C-779/18, EU:C:2020:236, punctul 54, precum și Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctul 26).
- 30 Pe de altă parte, articolul 4 alineatul (2) din această directivă prevede o excepție de la mecanismul de control pe fond al clauzelor abuzive, astfel cum este prevăzut în cadrul sistemului de protecție a consumatorilor pus în aplicare prin directiva respectivă, excepție care se aplică în privința clauzelor care fac parte din una dintre cele două categorii prevăzute la alineatul (2) menționat, în măsura în care clauza în discuție a fost exprimată în mod clar și inteligibil, în conformitate cu cerința privind transparența care decurge din această dispoziție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2017, Andriuc și alții, C-186/16, EU:C:2017:703, punctele 34, 35, 43 și 44, precum și Hotărârea din 3 septembrie 2020, Profi Credit Polska, C-84/19, C-222/19 și C-252/19, EU:C:2020:631, punctele 65 și 66).
- 31 În ceea ce privește aspectul referitor la modul în care se coroborează articolul 1 alineatul (2) din Directiva 93/13 cu articolul 4 alineatul (2) din aceasta, astfel cum guvernul român și Comisia Europeană sugerează deopotrivă, este necesar să se răspundă la întrebările adresate de instanța de trimitere în sensul că instanța sesizată cu un litigiu precum litigiul principal trebuie să acorde prioritate analizei întemeiate pe excluderea din domeniul de aplicare al Directivei 93/13, care este prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din aceasta, în raport cu analiza întemeiată pe excepția de la controlul caracterului abuziv al clauzelor contractuale, care este prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din directiva menționată.

- 32 Astfel, această abordare se impune din moment ce este evident că orice instrument al dreptului Uniunii este aplicabil unei situații date numai în măsura în care aceasta intră în domeniul de aplicare al instrumentului respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 1990, Dzodzi, C-297/88 și C-197/89, EU:C:1990:360, punctul 23 și jurisprudența citată, precum și Ordonanța din 3 iulie 2014, Tudoran, C-92/14, EU:C:2014:2051, punctele 28-32).
- 33 În plus, într-un mod mai specific, reiese cu claritate din însăși structura Directivei 93/13 că eventuala apreciere a caracterului abuziv al unei clauze în raport cu dispozițiile acesteia și în special cu articolul 4 impune să se stabilească în prealabil dacă clauza vizată intră în domeniul de aplicare al directivei respective, în special în raport cu excluderea din acest domeniu care este prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din directiva menționată.
- 34 Acesta este motivul pentru care, în Hotărârea din 20 septembrie 2017, Andriuc și alții (C-186/16, EU:C:2017:703, punctele 30-32), Curtea a arătat că revine instanței naționale sesizate sarcina de a aprecia, ținând seama de natura, de economia generală și de prevederile contractelor de împrumut în discuție, precum și de contextul juridic și factual în care se înscriu acestea din urmă, dacă clauza în discuție în litigiul principal, potrivit căreia creditul trebuia rambursat în aceeași monedă în care fusese acordat, reflecta acte sau norme obligatorii ale dreptului național în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 93/13, iar apoi, numai în cazul în care această instanță ar constata că clauza în discuție nu era inclusă în excluderea prevăzută de dispoziția menționată, sarcina de a analiza aplicarea articolului 4 alineatul (2) din această directivă.
- 35 În prezenta procedură, guvernul român și Comisia au formulat, desigur, rezerve cu privire la faptul că o clauză precum cea în discuție în litigiul principal, al cărei conținut este menționat la punctul 8 din prezenta ordonanță, intră efectiv sub incidența excepției prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din Directiva 93/13.
- 36 Cu toate acestea, din elementele furnizate de instanța de trimitere reiese că aceasta consideră, pe de o parte, că o astfel de clauză reflectă principiul nominalismului monetar consacrat la articolul 1578 din Codul civil și, pe de altă parte, că acest articol constituie o dispoziție legislativă de natură supletivă, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 27 din prezenta ordonanță, și anume o dispoziție care se aplică unui contract atunci când părțile contractante nu au încheiat un acord diferit între ele.
- 37 În această privință este necesar să se observe că, într-un context similar, aferent aceleiași dispoziții naționale precum cea vizată în cauza principală, aceeași concepție a fost reținută de instanța de trimitere română care a sesizat Curtea în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania (C-81/19, EU:C:2020:532, punctul 30).
- 38 Rezultă din această calificare juridică, pe care numai instanțele naționale sesizate trebuie să o efectueze, că clauza contractuală al cărei caracter abuziv este invocat de reclamantii din litigiul principal reflectă o dispoziție de drept național care este de natură supletivă, astfel încât această clauză intră sub incidența excluderii prevăzute la articolul 1 alineatul (2) din Directiva 93/13 și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al acesteia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctele 31 și 37).
- 39 Totodată, trebuie precizat, pe de o parte, că împrejurarea că părțile contractante au posibilitatea de a deroga de la o dispoziție de drept național de natură supletivă, astfel cum ar fi cazul în speță, potrivit guvernului român și Comisiei, este lipsită de relevanță în ceea ce privește verificarea aspectului dacă o clauză contractuală care reflectă o asemenea dispoziție este exclusă, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 93/13, din domeniul de aplicare al acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctul 35).

- 40 Pe de altă parte, faptul că o clauză contractuală care reflectă una dintre dispozițiile de drept național vizate la acest articol 1 alineatul (2) nu a făcut obiectul unei negocieri individuale, cum ar fi cazul în speță, potrivit guvernului român, nu are niciun efect asupra excluderii sale din domeniul de aplicare al directivei menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctul 36).
- 41 În sfârșit, în ceea ce privește incidența eventuală a cerinței privind transparența care decurge din articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13, evocată în special în cadrul celei de a doua întrebări adresate, nu este necesar ca Curtea să se pronunțe în această privință întrucât, din moment ce instanța de trimitere consideră că clauza în discuție în litigiul principal reflectă o dispoziție de drept național calificată drept supletivă, clauza menționată nu este supusă dispozițiilor acestei directive, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2020, Banca Transilvania, C-81/19, EU:C:2020:532, punctul 38).
- 42 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 1 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13 trebuie interpretate în sensul că, atunci când o instanță a unui stat membru este sesizată cu un litigiu având ca obiect o clauză contractuală pretins abuzivă care reflectă o dispoziție de drept național de natură supletivă, ea este obligată să examineze cu prioritate incidența excluderii din domeniul de aplicare al directivei menționate, prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din aceasta, iar nu incidența excepției de la aprecierea caracterului abuziv al clauzelor contractuale, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din directiva respectivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 43 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 1 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretate în sensul că, atunci când o instanță a unui stat membru este sesizată cu un litigiu având ca obiect o clauză contractuală pretins abuzivă care reflectă o dispoziție de drept național de natură supletivă, ea este obligată să examineze cu prioritate incidența excluderii din domeniul de aplicare al directivei menționate, prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din aceasta, iar nu incidența excepției de la aprecierea caracterului abuziv al clauzelor contractuale, prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din directiva respectivă.

Semnături